

**Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»**

**Навчально – науковий інститут мистецтв
Кафедра методики музичного виховання та
диригування**

.СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЛЬНИЙ СПІВ

Освітня програма	магістр
Спеціальність	014/13 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «29» серпня 2019р.**

Івано-Франківськ – 2019 рік

ЗМІСТ

Загальна інформація

Анотація до курсу

Мета та цілі курсу

Результати навчання (компетентності)

Організація навчання курсу

Система оцінювання курсу

Політика курсу

Рекомендована література

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	Сольний спів
Викладачі	кандидат педагогічних наук, доцент Шуляр Орест Дмитрович, тел. +380502055617
	заслужений артист України, доцент Петрик Мирослав Володимирович, тел. +380504335988,
	заслужена артистка України, доцент Молодій Ольга Романівна, тел. +380503386878
Електронна адреса	orest-o gannusia@ukr. net, myroslavpetryk59@gmail. com, mamamela@ukr.net
Формат дисципліни	очна, заочна
Обсяг дисципліни	270 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	

2.Анотація до курсу

Вокальна підготовка майбутніх педагогів-музикантів є важливим компонентом фахової підготовки у вищій школі. Огляд фундаментальних праць з теорії музичної педагогіки свідчить, що більшість досліджень у галузі вокальної педагогіки присвячувалися проблемам розвитку співацького голосу вокалістів-виконавців, підготовки професійних співаків до виконавської діяльності. Проблеми розвитку вокальних умінь та навичок у майбутніх педагогів-музикантів недостатньо розкриваються в науково-методичних дослідженнях. Дослідники у своїх працях, присвячених фаховій підготовці майбутнього вчителя музики, висвітлювали окремі аспекти вокального розвитку студентів, але комплексному підходу до розв’язання проблеми розвитку вокальних умінь, розробці відповідної програми не приділено належної уваги. Специфіка педагогічного спрямування вокального навчання у вищих навчальних закладах вимагає формування високого рівня розвитку вокально-технічного комплексу умінь та навичок, усвідомлення закономірностей процесу голосоутворення, розвитку вокально-слухових умінь, володіння науково-теоретичною базою знань з проблем розвитку співацького голосу.

Аналіз науково-методичної літератури показав, що у вокально-педагогічній практиці досить часто використовуються емпіричні методи вокального розвитку, без належного наукового підґрунтя, є суперечності між традиційними методами роботи зі студентами-вокалістами та потребами виховання майбутніх педагогів-музикантів. Недостатнє розкриття проблеми вокального розвитку студентів, її актуальність та доцільність зумовили розробку цього силабусу.

3. Мета та цілі курсу

Програма вивчення нормативного навчального курсу «**Сольний спів**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **Магістра**, напряму підготовки спеціальності **014/13 Середня освіта**.

Предметом вивчення навчального курсу є теоретично-практичні засади сольного співу.

Міждисциплінарні зв'язки:

Навчальний курс «**Сольний спів**» пов'язаний з рядом дисциплін психолого-педагогічного та професійно-орієнтованого циклу навчального плану, а саме: музичною педагогікою, музичною психологією, історією вокального мистецтва.

Мета навчального курсу «Сольний спів» :

- формувати у студентів теоретичні знання про історію вокального мистецтва, взаємозв'язок та взаємовплив у процесі формування та розвитку зарубіжних вокальних шкіл – італійської, французької, німецької, російської та української.

- спрямовувати їх на процес становлення вокального мистецтва, на необхідну уяву про його зв'язок з іншими видами мистецтв.

- послідовно розкривати великий історичний шлях, який пройшло людство за багато століть розвитку вокального мистецтва, що утверджувалось в активній боротьбі різних ідеологій і світоглядів, в антагоністичних зіткненнях реалістичних і реакційних тенденцій творчості, в конфліктних протистояннях справжнього і удаваного новаторства.

- відкрити студентам перспективу професійно розкрити та розвинути свій творчий потенціал, оволодіти всіма можливостями свого голосу, розуміти і виконувати вокальні естрадні та академічні твори у збагаченому синтезі музики, слова, пластики, емоційної акторської виразності, що допоможе розширенню творчої уяви та вихованню естетичного смаку.

Основні цілі вивчення курсу:

- розвиток музичного художньо-естетичного смаку;
- набуття навичок звукоутворення та звуковедення, якісного тембрального забарвлення голосу;
- розвиток співацького дихання; розвиток вокального слуху;
- розвиток музичного мислення;
- формування відчуття взаємодії вокальної партії та супроводу у створенні художнього образу;
- набуття навичок публічних виступів;
- розвиток уміння аналізувати музичний твір за стильовою належністю до українського, західноєвропейського професійного музичного мистецтва.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- анатомо-фізіологічну будову голосового апарату;
- принципи роботи голосового апарату під час співу;
- регістрову природу співацького голосу та акустику голосового апарату;
- класифікацію співацьких голосів;

- прийоми й методи формування тембрально-якісного звукоутворення, вирівнювання діапазону атаки звуку, вокалізації тощо;
- принципи використання фонетики мови в процесі постановки голосу;
- прийоми й методи вивільнення голосового апарату від затиску;
- особливості вокального виховання дітей;
- основи співацької гігієни та охорони голосу;
- музичний та вокальний тезаурус;
- кращі зразки світової вокальної музики, зокрема української народнопісенної творчості;

вміти:

- аналізувати наукову літературу з проблем вокальної методики;
- випрацьовувати якісну атаку звуку, вокалізацію, співацький подих і дикцію, внутрішні відчуття резонансу;
- моделювати мікстове звучання голосу, володіти прийомом прикриття звуку на верхній ділянці діапазону;
- застосовувати технологію співу з метою розвитку музичної виразності, фразування, створення відповідної емоційно-образної сфери, драматургії виконання твору, розкриття його характеру, змісту, стилю і визначення виконавського плану;
- аналізувати, діагностувати та коригувати як власний, так і сторонній співацький процес;
- проводити самостійну вокально-практичну роботу, опанувати педагогічні основи проведення вокального уроку та моделювати процес розвитку співацького голосу;
- самостійно проводити жанрово-стильовий та методичний аналіз вокальних творів, створювати виконавську інтерпретацію засобами вокальної техніки, елементами акторської гри;
- проводити вокально-виховну роботу з сольного і хорового співу.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ КУРСУ

Обсяг курсу

На вивчення навчального курсу відводиться 270 годин і 9 кредитів ЄКТС.

Ознаки курсу

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 01 Освіта	Варіативна	
	Спеціальність 014/13 Середня освіта		
Модулів –3	Спеціалізація Музичне мистецтво (Хорове диригування)	Рік підготовки:	
Змістових модулів –2		1,5	1,5
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин 270		1-3	1-3
Тижневих годин для денної форми навчання: індивідуальних –2 самостійної роботи студента –1	Освітній рівень: Магістр	Аудиторні	
		Індивідуальні	
		92	24
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		178год.	246 год.
Вид контролю 1-2 –залік, сем. –3 -Іспит			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 26 / 74

для заочної форми навчання – 9 / 9

По семестрах I - $15 * 2 = 30$; II - $11 * 2 = 22$; III - $4 * 4 = 16$ год.

Тематика курсу

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Модуль I

Змістовний модуль 1. Робота над формуванням навички художнього виконання пісень.

Під час проведення індивідуально-практичних занять з сольного співу зі студентами I року навчання виконуються наступні завдання:

1. Робота над формуванням художньої виразності вокального виконавця.
2. Набуття навичок співу без супроводу.
3. Поступове виконання вправ для розширення діапазону.
4. Удосконалення співацького дихання та відчуття опори звуку.

Тема 1. Робота над формуванням художньої виразності вокального виконавця. Повне розкриття характеру виконання та художнього образу вокального твору. Єдність словесного тексту та музичного викладу. володіння всіма гранями вокального - виконавської майстерності. Втілення змісту твору музичним фразуванням.

Тема 2. Набуття навичок співу без супроводу. Оволодіння вокально- технічними прийомами для співу без супроводу. Здатність контролювати музичний слух та чистоту інтонації при співі без супроводу. Відчуття ладової і тональної специфіки твору.

Тема 3. Поступове виконання вправ для розширення діапазону. Ускладнення вокальних вправ для розширення діапазону у висхідному та низхідному русі. Гнучкість голосового апарату та забезпечення однорідного звучання голосу на всьому діапазоні.

Тема 4. Удосконалення співацького дихання та відчуття опори звуку. Усвідомлення правильного дихання - як основи вокального співу. Вміння розрізняти правильне і неправильне дихання. Постійний контроль за відчуттям опори звуку.

Мета: Сформувати у студентів систему методичних та практичних умінь в галузі вокальної педагогіки.

Методичні вказівки: Для досягнення поставленої мети необхідно у класі вокалу встановити взаємозв'язок усіх структурних компонентів уроку (психологічна підготовка учня до процесу співу, робота над вокально-технічними вправами, вивчення вокалізів, закріплення набутих навичок у процесі роботи над вокальними творами, домашнє завдання). Особливу увагу слід приділити вокально-методичному розвитку студента, свідомому володінню активним вокальним слухом, теоретичними знаннями й методичними вміннями щодо визначення типу співацького голосу учня, його формування, гігієни та охорони. Для цього необхідно озброїти студента основними принципами вокальної педагогіки та ознайомити зі спеціальною вокально-методичною літературою.

Література:

1. Антонюк В.Г. Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.:Вища школа, 2000.
2. Аспелунд Д.Л. Развитие певца и его голоса. – М.:Мир,1953. – 192 с.
3. Вокальний клас: Програма педагогічних інститутів / укладач Ю.Є.Юцевич. – К., 1991. – 20 с.
4. Голубєв П.В.Поради молодим педагогам-вокалістам. – К.:Музична Україна, 1983. – 80с.

5. Дмитриев Л.Б. Основы вокальной методики. – М.: Музыка, 1968 – 378с.
6. Люш Д.В. Развитие и сохранение певческого голоса. – К.: Музична Україна, 1988. – 138с.
7. Менабени А.Г. Методика обучения сольного пения. – М.: Просвещение, 1987. – 95с.
8. Практические советы по усовершенствованию вокальной подготовки студентов музыкально-педагогического факультета. – Ровно:, 1989. – 48 с.
9. Стахевич О.Г. Сольний спів. Програма для дитячих музичних шкіл та шкіл мистецтв. – Суми, 2003.
10. Хрестоматія для сольного співу. У трьох частинах. – К.: Музична Україна, 2006.
11. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. – К., 1998.
12. Юрко О.О. Вокальне виховання дітей та юнацтва в закладах загальної додаткової освіти. – Суми:, 2005. – 137 с.

Модуль II

Змістовий модуль 2. Засвоєння та усвідомлення змісту основних понять теорії голосоутворення.

Під час проведення індивідуально-практичних занять з постановки сольного співу зі студентами II року навчання виконуються наступні завдання:

1. Нейрохронаксична та міоластична теорія голосоутворення.
2. Виконання прийомів та вправ, націлених на удосконалення співацького дихання.
3. Особливості функціонування голосового апарату.
4. Опанування відчуття опори звуку при виконанні вокальних творів кантиленного характеру.
5. Робота над комплексом вправ, націлених на вирівнювання регістрів співацького голосу.

Мета: Сформувати у студентів систему методичних та практичних умінь щодо вокального розвитку учнів різного віку.

Методичні вказівки: Для досягнення поставленої мети необхідно у класі вокалу встановити взаємозв'язок усіх структурних компонентів уроку (психологічна підготовка учня до процесу співу, робота над вокально-технічними вправами, вивчення вокалізів, закріплення набутих навичок у процесі роботи над вокальними творами, домашнє завдання). Особливу увагу слід приділити вокально-методичному розвитку студента, свідомому володінню активним вокальним слухом, теоретичними знаннями й методичними вміннями щодо визначення типу співацького голосу учня, його формування, гігієни та охорони. Для цього необхідно озброїти студента основними принципами вокальної педагогіки та ознайомити з спеціальними методами й прийомами формування вокально-технічних навичок й художньо-виконавських умінь учнів.

Тема 1. Нейрохронаксична та міоластична теорія голосоутворення. Ознайомлення з основними положеннями нейрохронаксичної та міоластичної теорії голосоутворення. Міоластична та нейрохронаксична теорії як єдина концепція діяльності голосового апарату в співі. Поєднання природно-наукових знань про механізми голосоутворення з музикознавством.

Тема 2. Формування розуміння біофізичних механізмів співацького процесу, стійкі критерії якості співу, розвиток активного вокального слуху. Особливості функціонування голосового апарату. Пристосування голосового апарату для вокального співу за допомогою біофізичних механізмів, що беруть участь у процесі співу. Розвиток вокально-технічних даних співака: звучність, рухливість, гнучкість, активність.

Тема 3. Виконання прийомів та вправ, націлених на удосконалення співацького дихання. Типи співацького дихання, взаємозв'язок співацького дихання з іншими елементами вокально-хорової техніки. Розширення та поступове ускладнення вокальних прийомів та вправ з метою подальшого удосконалення співацького дихання.

Тема 4. Опанування відчуття опори звуку при виконанні вокальних творів кантиленного характеру. Особливості виконання творів кантиленного характеру (зв'язне звучання, та звуковедення *legato*). Набуття вміння максимально перетворювати повітря, що видихається у звук. Необхідні вокальні якості для звучання голосу на опорі: дзвінкість, округлість, стійке вібрато.

Тема 5. Робота над комплексом вправ, націлених на вирівнювання регістрів співацького голосу. Регістри співацького голосу та фізіологічні механізми їх формування. Розуміння та опанування різними регістрами (головний, грудний та фальцетний). Підбір різноманітних вправ, що сприяють вирівнюванню регістрів та однорідному звучанню співацького голосу на всьому діапазоні.

Література:

1. Абт Ф. Школа пения. Избранные произведения для голоса с фортепиано. – М., 1985.
2. Антонюк В.Г. Постановка голоса: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.:Вища школа, 2000.
3. Аспелунд Д.Л. Развитие певца и его голоса. – М.:Мир, 1953. – 192 с.
4. Виардо П. Упражнения для женского голоса в сопровождении фортепиано. – М.: Музыка, 1967.
5. Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу: Учб. Репертуар. – К.: Музична Україна, 1989.
6. Вокальний клас: Програма педагогічних інститутів / укладач Ю.Є.Юцевич. – К., 1991. – 20 с.
7. Вокальні вправи. Програма для педагогічних інститутів. – К., 1991.
8. Голубев П.В.Поради молодим педагогам-вокалістам. – К.:Музична Україна, 1983. – 80с.
9. Дмитриев Л.Б.Основы вокальной методики. – М.:Музыка, 1968 – 378с.
10. Егорычева М.И. Упражнения для развития вокальной техники. – К.: Музична Україна, 1980.
- 11.Зейдлер Г. Искусствопения. 40 мелодий расположенных по возрастанию сложности. – Л., 1987.
- 12.Избранные вокализы для высокого голоса в сопровождении фортепиано. Составитель Г. Тиц. – М.: Музыка, 1977.
13. Конконе Дж. 50 упражнений для среднего и высокого голоса. – М.: Музыка, 1964.
14. Люш Д.В. Развитие и сохранение певческого голоса. – К.:Музична Україна, 1988. – 138с.
15. Менабени А.Г. Методика обучения сольного пения.– М.: Просвещение, 1987. – 95с.
16. Панофка Г. Искусство пения. – М.: Музыка, 1968.

17. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу. – Кіровоград: КДПУ. – 2005.
18. Практические советы по усовершенствованию вокальной подготовки студентов музыкально-педагогического факультета. – Ровно:, 1989. – 48 с.
19. Стахевич О.Г. Сольний спів. Програма для дитячих музичних шкіл та шкіл мистецтв. – Суми, 2003.
20. Хрестоматія для сольного співу. У трьох частинах. – К.:Музична Україна, 2006.
21. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. – К., 1998.
22. Юрко О.О. Вокальне виховання дітей та юнацтва в закладах загальної додаткової освіти. – Суми:, 2005. – 137 с.

II рік навчання

Модуль III

Змістовний модуль 3. Удосконалення фонетичного слуху, дикції та артикуляції. Доведення до автоматизму навички співацького дихання, співацької опори та атаки звуку.

Під час проведення індивідуально-практичних занять з сольного співу зі студентами III року навчання виконуються наступні завдання:

1. Робота над комплексом вокально-технічних вправ на дихання.
2. Удосконалення спеціальних вокально-технічних прийомів співацької атаки.
3. Добір вокальних вправ на розвиток різних вокальних навичок.
4. Удосконалення володіння співацькою опорою та атакою звуку.

Тема 1. Робота над комплексом вокально-технічних вправ на дихання. Формування навиків правильного і економного видиху під час фонації. Правильний підбір комплексу вправ на розвиток та вдосконалення співацького дихання. Взаємозв'язок дихання з іншими елементами вокально-хорової техніки (атака звуку, дикція, динаміка, регістри голосу, інтонація).

Тема 2. Удосконалення спеціальних вокально-технічних прийомів співацької атаки. Розвиток вміння розуміти і розрізняти вокально-технічні прийоми атаки звуку. Вільне володіння навичками співацької атаки.

Тема 3. Робота над комплексом вокально-технічних вправ на дихання. Формування навиків правильного і економного видиху під час фонації. Правильний підбір комплексу вправ на розвиток та вдосконалення співацького дихання. Взаємозв'язок дихання з іншими елементами вокально-хорової техніки (атака звуку, дикція, динаміка, регістри голосу, інтонація).

Тема 4. Удосконалення володіння співацькою опорою та атакою звуку. Основні типи атаки звуку. Взаємозв'язок атаки звуку з голосоутворенням. Значення співацької опори та атаки звуку при виконанні вокальних творів.

Мета: Сформувати у студентів науково-методичні та практичні уміння щодо проведення розспівування учня на заняттях з постановки голосу (вокалу), солоспіву.

Методичні вказівки: Для досягнення поставленої мети необхідно ознайомити студента з різновидом вокальних вправ на формування основних вокальних навичок. Особливу увагу

слід приділити методиці проведення розспівування учня залежно від рівня його вокального розвитку. Для цього необхідно озброїти студента основними прийомами вокального вправлення та ознайомити зі спеціальною вокально-методичною літературою.

Література:

1. Антонюк В.Г. Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.:Вища школа, 2000.
2. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підруч. / В. Г. Антонюк; НМАУ ім. П. І. Чайковського. – К. : Віпол, 2007. – 174 с.
3. Антонюк В. Г. Звукове мовлення в народно-побутовому вжиткові українців : посіб. з етнології / В. Г. Антонюк : ред. Т. І. Люріна ; КМПУ ім. Б. Д. Грінченка. – К.: Обрії, 1996. – 128 с.
4. Аспелунд Д.Л. Развитие певца и его голоса. – М.:Мир,1953. – 192 с.
5. Виардо П. Упражнения для женского голоса в сопровождении фортепиано. – М.: Музыка, 1967.
6. Вокальний клас: Програма педагогічних інститутів / укладач Ю.Є.Юцевич. – К., 1991. – 20 с.
7. Вокальні вправи. Програма для педагогічних інститутів. – К., 1991.
8. Голубев П.В. Поради молодим педагогам-вокалістам. – К.: Музична Україна, 1983. – 80с.
9. Дмитриев Л.Б.Основы вокальной методики. – М.: Музыка, 1968 – 378с.
10. Егорычева М.И. Упражнения для развития вокальной техники. – К.: Музична Україна, 1980.
11. Люш Д.В. Развитие и сохранение певческого голоса. – К.: Музична Україна, 1988. – 138с.
12. Менабени А.Г. Методика обучения сольного пения.– М.: Просвещение, 1987. – 95с.
13. Пляченко Т.М. Методика викладання вокалу. – Кіровоград: КДПУ. – 2005.
14. Практические советы по усовершенствованию вокальной подготовки студентов музыкально-педагогического факультета. – Ровно:, 1989. – 48 с.
15. Стахевич О.Г. Сольний спів. Програма для дитячих музичних шкіл та шкіл мистецтв. – Суми, 2003.
16. Хрестоматія для сольного співу. У трьох частинах. – К.:Музична Україна, 2006.
17. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. – К., 1998.
18. Юрко О.О. Вокальне виховання дітей та юнацтва в закладах загальної додаткової освіти. – Суми:, 2005. – 137 с.

**Структура навчальної дисципліни
I-й рік навчання**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. . Робота над формуванням навички художнього виконання пісень												
Тема 1. Робота над формуванням художньої виразності вокального виконання	19				4	15	17				1	16
Тема 2. Набуття навичок співу без супроводу	19				4	15	17				1	16
Тема 3. Поступове виконання вправ на розширення діапазону	19				4	15	18				2	16
Тема 4. Удосконалення співацького дихання та відчуття опори звуку	15				5	10	20				2	18
Тема 5. Поступове виконання вправ на розширення діапазону	15				5	10	20				2	18
Разом за змістовим модулем 1	87				22	65	92				8	84
Змістовий модуль 2. Засвоєння та усвідомлення змісту основних понять теорії голосоутворення												
Тема 1. Нейрохронаксічна та міоеластична теорії голосоутворення	18				4	14	18				2	16
Тема 2. Формування розуміння біофізичних механізмів співацького процесу, стійкі критерії якості співу, розвиток активного вокального слуху	18				4	14	18				2	16
Тема 3. Виконання прийомів та вправ, націлених на удосконалення співацького дихання	18				5	13	18				2	16

Тема 4. Опанування відчуття опори звуку при виконанні вокальних творів кантиленного характеру	18				4	14	17				1	16
Тема 5. Робота над комплексом вправ, націлених на вирівнювання регістрів співацького голосу	17				5	12	17				1	16
Разом за змістовим модулем 2	89				22	67	88				8	80
Разом за 2-а змістовими модулями	176				44	132	180				16	164

2- й рік навчання

Модуль III												
Змістовий модуль 1. Удосконалення фонетичного слуху, дикції та артикуляції. Доведення до автоматизму навички співацького дихання, співацької опори та атаки звуку												
Тема 1. Робота над комплексом вокально-технічних вправ на дихання	22				6	16	22				2	20
Тема 2. Удосконалення спеціальних вокально-технічних прийомів співацької атаки.	24				6	18	22				2	20
Тема 3. Робота над комплексом вокально-технічних вправ на дихання	24				6	18	24				2	22
Тема 4. Удосконалення володіння співацькою опорою та атакою звуку	24				6	18	22				2	20
Разом за змістовим модулем 3	94				24	70	90				8	82
Всього за курс	270				68	202	270				24	246

Денна форма навчання

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. . Робота над формуванням художньої виразності вокального виконання	9
2	Тема 2.. Набуття навичок співу без супроводу	8
3	Тема 3. Формування розуміння біофізичних механізмів співацького процесу, стійкі критерії якості співу, розвиток активного вокального слуху	9
4	Тема 4. Виконання прийомів та вправ, націлених на удосконалення співацького дихання	8
5	Тема 5. Опанування відчуття опори звуку при виконанні вокальних творів кантиленного характеру	9
6	Тема 6. Виконання комплексу вокально-технічних вправ для розвитку співацьких умінь: дикції та артикуляції	9
7	Тема 1 Робота над комплексом вправ, націлених на вирівнювання регістрів співацького голосу	8
8	Тема 2. Поступове виконання вправ на розширення діапазону	8
Разом		68

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Робота над формуванням художньої виразності вокального виконання	25
2	Тема 2. Набуття навичок співу без супроводу	25
3	Тема 3. Формування розуміння біофізичних механізмів співацького процесу, стійкі критерії якості співу, розвиток активного вокального слуху	26
4	Тема 4. Виконання прийомів та вправ, націлених на удосконалення співацького дихання	25
5	Тема 5. Опанування відчуття опори звуку при виконанні вокальних творів кантиленного характеру	25
6	Тема 6. Виконання комплексу вокально-технічних вправ для розвитку співацьких умінь: дикції та артикуляції	26
7	Тема 7 Робота над комплексом вправ, націлених на вирівнювання регістрів співацького голосу	25
8	Тема 8. Поступове виконання вправ на розширення діапазону	25
Разом		202

Заочна форма навчання

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. . Робота над формуванням художньої виразності вокального виконання	2
2	Тема 2.. Набуття навичок співу без супроводу	2
3	Тема 3. Формування розуміння біофізичних механізмів співацького процесу, стійкі критерії якості співу, розвиток активного вокального слуху	2
4	Тема 4. Виконання прийомів та вправ, націлених на удосконалення співацького дихання	2
5	Тема 5. Опанування відчуття опори звуку при виконанні вокальних творів кантиленного характеру	4
6	Тема 6. Виконання комплексу вокально-технічних вправ для розвитку співацьких умінь: дикції та артикуляції	4
7	Тема 1 Робота над комплексом вправ, націлених на вирівнювання регістрів співацького голосу	4
8	Тема 2. Поступове виконання вправ на розширення діапазону	4
Разом		24

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Робота над формуванням художньої виразності вокального виконання	30
2	Тема 2. Набуття навичок співу без супроводу	30
3	Тема 3. Формування розуміння біофізичних механізмів співацького процесу, стійкі критерії якості співу, розвиток активного вокального слуху	32
4	Тема 4. Виконання прийомів та вправ, націлених на удосконалення співацького дихання	30
5	Тема 5. Опанування відчуття опори звуку при виконанні вокальних творів кантиленного характеру	32
6	Тема 6. Виконання комплексу вокально-технічних вправ для розвитку співацьких умінь: дикції та артикуляції	30
7	Тема 7 Робота над комплексом вправ, націлених на вирівнювання регістрів співацького голосу	32
8	Тема 8. Поступове виконання вправ на розширення діапазону	30
Разом		246

Індивідуальні завдання

1. Здійснення художньо – педагогічного аналізу вокальних творів.
2. Вивчення досвіду роботи видатних співаків.
3. Добір вокальних вправ і репертуарних творів відповідно до типу голосу.
4. Складання плану роботи щодо покращення власних вокально – виконавських можливостей.
Концертне виконання 2 різних за формою вокальних творів відповідної складності

-

Вид контролю за повний курс: іспит – 3 сем., залік -1, 2 сем.

1. Виконати 4 арії з класичної опери або оперети.
2. Виконати 4 класичних або сучасних романси відповідної складності.
3. 4 народні пісні.

Самостійна робота:

1. Удосконалення виучуваних вокальних творів та робота над ними.
2. Поглиблена робота над виразністю передачі змісту музичного твору.

Форма контролю на державний іспит:

1. Виконати арію або арієту
2. Виконати українську народну пісню.
3. Виконати твір сучасного композитора
4. Виконати старовинну арію
5. Виконати романс

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ КУРСУ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Кількість балів за роботу студента під час індивідуальних занять, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання наступних вимог: <ul style="list-style-type: none">- Своєчасність виконання навчальних завдань - 10 балів;- Повний обсяг виконання завдань - 10 балів;- Якість виконання завдань - 10 балів;- Самостійність виконання - 5 балів;- Творчий підхід до виконання завдань - 5 балів;- Ініціативність у навчальній діяльності - 10 балів.
-----------------------------------	--

Вимоги до письмової роботи	-
Семінарські заняття	-
Умови допуску до підсумкового контролю	Для допуску до екзамену студент повинен продемонструвати наступні навички у вокальному виконавстві: - Безшумний вдих; - Раціональний розподіл дихання впродовж усієї вокальної фрази; - Єдинорегістровий (мікстовий) спосіб звукоутворення та високу позицію звучання; - Навички кантиленного співу; - Округлене формування голосних та чітку дикцію; - Динаміку звуку, спів на legato, staccato; - Артистизм та сценічну культуру; - Виконати 2 вокальні твори (арія, романс) та одну дитячу пісню під власний супровід.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього учителя музики з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій поряд з традиційними методами вокальної педагогіки (вправляння, вокалізація, сольфеджування, інтерпретація, імпровізація) широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, комп'ютерна підтримка навчального процесу, моделювання видів вокальної діяльності, стимулювання художнього навчання, пролонгований художньо-виконавський тренінг, художньо-психологічна підтримка, регуляція волевових зусиль, активізація вокально-виконавської діяльності тощо.

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю, які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки учителя музики перевага надається вербалізації змісту вокально-виконавської роботи, проведенню академічних концертів з солоспіву, публічному виступу студентів у концертних програмах тощо.

1. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бандрівська О. К. Науково-методичні праці /статті, рецензії/- Наукові збірки.- В. 6.- ЛДМА.- Львів, 2002.- 148 с.
2. Багадуров В. А. Очерки по истории вокальной педагогики. Ч.3.-М.:Музгиз, 1956.- 286с.
3. Бернд Вайкль. Пение и прочем умении. – М.: «Аграф», 2002.-224 с.
4. Вальденго Джузеппе. Я пел с Тосканини /Пер. с итал. – 2-е изд., доп.- Л.:Музыка, 1989.- 168 с.
5. Вопросы вокальной педагогики.Сб.статей.Вып.4 / Сост. В. Л. Чаплина.-М.:Музыка. 1969.- 230 с.
6. .Вопросы вокальной педагогики. Сб.статей. Вып. 5 / Сост. Л. Б. Дмитриева.- М.: Музыка, 1976.-261 с.
7. Вопросы вокальной педагогики. Сб.статей. Вып. 6 / Сост. Л. Б. Дмитриев.- Л.: Музыка, 1982.- 184 с.
8. Вопросы вокальной педагогики. Сб. статей. Вып. 7 / Сост. А. Яковлева.- М.: Музыка, 1984.- 214 с.
9. Гнидь Б. П..Історія вокального мистецтва / Б. П. Гнидь - К., НМАУ, 1997.- 320 с.
10. Голинський М. Т..Спогади / Передн. сл. та передм. С. Д. Козака / М. Т Голинський .- К.: Молодь,1993.- 368 с.
11. Голос людини та вокальна робота з ним: Монографія / Г. Є. Стасько, О. Д. Шуляр та ін.- Івано-Франківськ: Видавн. ПНУ ім.. В. Стефаника, 2010.- 336 с.
12. Дмитриев Л. Б. Основы вокальной методики.- М.: Музыка, 1968.- 676с:
13. Євтушенко Д., Михайлов-Сидоров М.. Питання вокальної педагогіки.-Історія, теорія, практика/ Д.Євтушенко., М Михайлов-Сидоров.- К.: Мистецтво, 1963.- 338 стор.
14. Кравченко А. Секреты бельканто.- Симферополь, 1993.- 126с.
15. Лаури-Вольпи Дж. Вокальные параллели/ Дж. Лаури-Вольпи.-Л.: Музыка.- Ленингр. отд., 1972.- 299с.
16. Лебедева. І. О. О. М. Благовидова – педагог/ І. О. Лебедева.- М.: Музыка, 1984.- 80 с.
17. Львов М. Из истории вокального искусства/ М. Львов.- М.: Музыка, 1964
18. Морозов В. П.. Искусство резонансного пения. Основы резонансной теории и техники. ИП РАН, МГК им. П.Чайковского, Центр «Искусство и наука./ В. П. Морозов. М.,2002.- 496 с.
19. Назаренко И. К.. Искусство пения. Очерки/ И. К. Назаренко.- М.: Музыка, 1968.- 622 с.
20. Львов М. Л. Из истории вокального искусства/ М. Л. Львов.- Музыка: М.,1964.
21. Прокопьев В. Н.. Как стать певцом и сделать карьеру./ В. Н. Прокопьев.- СПб.: Издат. «Русская графика», 2000.- 176 с.
22. Стасько Г. Є. Психотехніка співу у вокальній педагогіці: Монографія/ Г. Є. Стасько.- Івано-Франківськ: Видавн. ПНУ ім.. В.Стефаника, 2010.- 136 с.
23. Тимохин В. В. Мастера вокального искусства XX века: Очерки/ В.В. Тимохин.- Вып. 1. М.: Музыка. 1974.- 175 с.
24. Тимохин В. В. Мастера вокального искусства XX века: Очерки. / В.В. Тимохин.- Вып. 2. - М.: Музыка. 1983. - 175 с.
25. Черепанин М. В. Музична культура Галичини (друга половина XIX – перша половина XX ст..) Монографія:./ М. В. Черепанин .- К.: Вежа, 1997.- 328 с.
26. Шуляр О. Д. Історія вокального мистецтва. Монографія: І ч./ О.Д.Шуляр.-Івано-Франківськ.- Видав. «Плай» ПНУ ім.В. Стефаника, 2010.- 352 с.
27. Шуляр О. Д. Історія вокального мистецтва: Монографія.-Ч.ІІ /О.Д.Шуляр.- Івано-Франківськ: Видав. «Плай» ПНУ ім.В. Стефаника, 2010.- 360 с.

Допоміжна

1. Апраксина О. А. Методика развития детского голоса: Уч. Пособие/ О.А. Апраксина.- М.:МГПИ, 1983.- 95с.
2. Аспелунд Д. Л. Развитие певца и его голоса./ Д.Л. Аспелунд. - М.-Л.: Музгиз, 1952. - 191

с.

3. Голубев П. В. Поради молодим педагогам-вокалістам.-К.:Муз.Україна, 1983.-61с.
4. Дмитриев Л. Б. Голосообразование у певцов.-М.:Музгиз, 1962.- 55с.
5. Євтушенко Д. Г', Михайлов-Сидоров М.І. Питання вокальної педагогіки.-К.:Мистецтво, 1963.- 339с.
6. Егоров А. М. Гигиена голоса и его физиологические основѣг. - М.: Музгиз, 1962. - 173 с.
7. Єгоричева М. І. Вправи для розвитку вокальної техніки.- К.: Муз. Україна, 1977.- 112с.
8. Кравченко А. Секреты бельканто.- Симферополь, 1993.- 126с.
9. Лаури-Вольпи Дж. Вокальные параллели.-Л.: Музыка.- Ленингр. отд., 1972.- 299с.
10. Луканин В. П. Мой метод работы с певцами. - Л.: Музыка. Ленингр. отд., 1972. - 62с.
11. Люш Д. Развитие и сохранение певческого голоса.-К.: Муз. Україна, 1988.- 137 с.
12. Львов М. Из истории вокального искусства.- М.: Музыка, 1964.
13. Малинина Е.М. Вокальное воспитание детей. - Л.: Музыка. Ленингр. отд., 1967. - 88 с.
14. Микиша М. В. Практичні основи вокального мистецтва.- К.: Муз. Україна, 1985.- 79с.
15. Морозов В. П. Тайны вокальной речи.-Л.: Наука, 1967.- 204а
16. Морозов В. П. Вокальный слух и голос.- Л.: Музыка.- Ленингр. отд.- 1965.- 85с.
17. Назаренко И. К. Искусство пения - М.: Музыка, 1968. - 622с.
18. Павлицева О. П. Методика постановки голоса: Краткое пособие для хормейстеров и преподавателей пении. - Л.: Музыка. Ленингр. отд., 1964. - 124 с.
19. Работнов Л. Д. Основы физиологии и патологии голоса певцов.-М.: Музгиз, 1939.-159 с.
20. Ступова Г. П. Практические основы обучения пению: Уч. пос. - М.: МГПИ, 1988. - 68 с.
21. Фільц Б.М. Гармонія солоспіву. / Б. М Фільц.- К.: Наук. думка, 1979. - 191 с.
22. Юссон Р. Певческий голос/ Р. Юссон.- М.: Музыка, 1974.- 262е.
23. Юцевич Ю. Е. Педагогическое обоснование содержания вокальной подготовки учащихся педучилищ Автореф дисс. ... канд.пед.наук/ Ю. Е. Юцевич.. - К., 1985. - 23 с.

Інформаційні ресурси

Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукова бібліотека інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Івано- франківська універсальна наукова бібліотека імені Івана Франка.

Державний архів Івано-Франківської області.

Фонди та музейні збірки Івано-Франківського краєзнавчого музею.

Фонди та музейні збірки Львівського історичного музею.